

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc.v4.01>
CZU: 336.22.02:339.92(478+4EU)

**STRATEGY ON FISCAL POLICY OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA IN THE PERIOD OF ACCESSION TO THE
EUROPEAN UNION**

**STRATEGIA PRIVIND POLITICA FISCALĂ A REPUBLICII
MOLDOVA ÎN PERIOADA DE ADERARE LA UNIUNEA
EUROPEANĂ**

GABURA Tatiana, masteranda, Specialitatea FPF,
Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,
e-mail: tatiana.gabura9@mail.ru,

Abstract: *This paper focuses on the fiscal policy strategy of the Republic of Moldova during the accession period of the Republic of Moldova to the European Union. In the context of European integration, the Republic of Moldova must meet a number of conditions to be accepted as a full member of the EU, among which is the reform of the tax system. In this paper, the objectives of the fiscal policy, the fiscal measures that must be implemented by the Republic of Moldova and the economic challenges it faces, in the context of European integration, are analyzed. It will also examine how fiscal policy needs to be adapted to ensure compliance with EU commitments and requirements, while maintaining fiscal balance and promoting sustainable economic development.*

Keywords: *politică fiscală, Uniunea Europeană, plan de acțiuni, creștere economică, evaziune fiscală, transparență, investiții.*

JEL CLASIFICATION: E62, E 22, F22, H26, F43, O43

INTRODUCERE

Politica fiscală este unul dintre pilonii principali ai politicii macroeconomice a unui stat și joacă un rol important în funcționarea și dezvoltarea economiei. Cu alte cuvinte, politica fiscală se referă la deciziile luate de guvern cu privire la impozite, cheltuieli și împrumuturi.

Potrivit economistului britanic John Maynard Keynes, scopul politicii fiscale este de a influența nivelul cererii agregate și de a stabili echilibrul macroeconomic prin intermediul unor instrumente fiscale, cu ajutorul cărora se poate stimula sau reduce cererea efectivă, în funcție de necesități.

Prin intermediul politicii fiscale, Guvernul poate influența economia în câteva moduri. Spre exemplu, prin reducerea impozitelor, guvernul poate stimula creșterea economică majorând venitul disponibil al consumatorilor și stimulând investițiile. Pe de altă parte, prin creșterea impozitelor, guvernul poate reduce deficitul bugetar și poate combate inflația. În plus, politica fiscală poate fi utilizată

și pentru a îmbunătăți distribuirea veniturilor prin intermediul impozitelor și al cheltuielilor publice.

La nivel internațional, politica fiscală a fost tratată în două moduri [1]:

1. abordarea continental europeană – care se referă la sistemul de impozitare utilizat în majoritatea țărilor din Europa, care constă în principal din impozite, taxe și contribuții. Aceste trei tipuri de prelevări fiscale sunt distincte sub aspectul conținutului și al modului în care sunt colectate;

2. abordarea anglo – saxonă se bazează pe ideea că prelevările obligatorii, cunoscute sub numele de taxe, reprezintă o sursă importantă de venituri pentru bugetele publice. În această abordare, termenul „taxe” este folosit pentru a acoperi toate elementele de natură fiscală, cum ar fi impozitele directe, impozitele indirecte și alte prelevări fiscale.

În contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, politica fiscală joacă un rol important în alinierea legislației Republicii Moldova la standardele UE.

Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană este un proces complex, care necesită o serie de reforme economice, politice și sociale. Pe plan economic, integrarea se referă la armonizarea legislației și a practicilor cu cele ale UE pentru a îmbunătăți accesul la piețele europene și pentru a asigura o creștere economică durabilă.

Elaborarea strategiei de politică fiscală în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană are ca obiectiv principal armonizarea legislației fiscale a Republicii Moldova cu cea a Uniunii Europene și punerea în aplicare a standardelor fiscale internaționale pentru a spori eficiența fiscală și a reduce evaziunea fiscală și corupția.

Strategia vizează simplificarea procedurilor fiscale, reducerea costurilor administrative și creșterea gradului de conformare fiscală. În plus, Republica Moldova trebuie să asigure o transparență fiscală înaltă și să încurajeze cooperarea între Autoritățile fiscale din diferite țări.

Punerea în aplicare a acestei strategii va permite Republicii Moldova să beneficieze de avantajele oferite de integrarea în Uniunea Europeană, cum ar fi accesul la finanțare, investiții și noi tehnologii, precum și creșterea exporturilor și a creșterii economice în ansamblu.

1. Prezentarea situației politico-economice a Republicii Moldova în perioada de preaderare la Uniunea Europeană

Republica Moldova a început procesul de pre-aderare la Uniunea Europeană în anul 2005, atunci când a fost inclusă în cadrul Politicii Europene de Vecinătate (PEV) [2], care a deschis noi perspective pentru Republica Moldova în cadrul relațiilor UE-RM.

La acea vreme, Republica Moldova se afla într-o situație economică dificilă, iar sistemul politic se confrunta cu probleme grave, cum ar fi corupția și instabilitatea.

Prin includerea sa în Politica Europeană de Vecinătate (PEV), Republica Moldova a primit asistență politică și financiară din partea Uniunii Europene pentru a implementa reforme economice, sociale și politice precum și pentru a-și intensifica relațiile cu UE. Printre beneficiile incluse se numără:

Ca urmare a punerii în aplicare a Politicii Europene de Vecinătate (PEV) în Republica Moldova, au fost întreprinse o serie de reforme pentru a îmbunătăți politica fiscală din țară, precum:

1. consolidarea stabilității macroeconomice prin promovarea unei politici monetare raționale, orientate, printre altele, spre menținerea inflației, și a unei politici fiscale, orientate, printre altele, spre achitarea datoriilor;
2. creșterea durabilă, consolidarea finanțelor publice și soluționarea problemei datoriei de stat, prin implementarea măsurilor vizând colectarea impozitelor și extinderea bazei impozabile, în particular prin eliminarea graduală a scutirilor fiscale;
3. dezvoltarea și implementarea sistemului de impozitare și a cadrului său instituțional conform standardelor internaționale și europene.

Republica Moldova a semnat Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană în 2014, s-a încercat îmbunătățirea condițiilor economice și politice din țară. Guvernul a luat măsuri pentru a atrage investiții străine și pentru a moderniza sectorul agricol.

În 2019, Republica Moldova a încheiat negocierile pentru un Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) cu UE, care a creat noi oportunități pentru dezvoltarea economică a țării. Cu toate acestea, Moldova a rămas dependentă de ajutorul financiar din partea UE și a altor parteneri internaționali pentru a-și menține stabilitatea economică și politică.

Acordul de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE), semnat în 2014, prevede o serie de reforme și modificări legislative necesare pentru a apropia Republica Moldova de UE și pentru a intensifica relațiile comerciale și economice dintre cele două părți.

De asemenea, UE oferă sprijin tehnic pentru a ajuta Moldova să respecte cerințele și standardele de aderare la UE prin intermediul experților UE și al programelor de învățare și de schimb de bune practici.

În ceea ce privește sprijinul financiar acordat Republicii Moldova în domeniul politicii fiscale, UE oferă asistență tehnică și financiară pentru a ajuta Republica Moldova să îndeplinească cerințele și standardele UE în acest domeniu.

De asemenea, UE sprijină Republica Moldova în ceea ce privește îmbunătățirea legislației fiscale și a procedurilor fiscale, modernizarea sistemului fiscal și a administrației fiscale, precum și combaterea evaziunii fiscale și a corupției fiscale.

Politica fiscală ca orice ramură politică, economică din țară tinde spre schimbări pentru a se putea alinia la standardele europene, pe lângă reformele efectuate până acum se planifică multe alte acțiuni, care sunt expuse în Planul de

acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE, pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019 [3] și conform recomandărilor consiliului de asociere UE–Republica Moldova privind Programul de Asociere UE–RM.

Prin urmare, Uniunea Europeană și Republica Moldova au convenit să își consolideze parteneriatul prin stabilirea unui set de priorități pentru perioada 2017–2019, cu scopul de a susține și de a consolida reziliența și stabilitatea Republicii Moldova, urmărind totodată realizarea unei asocieri politice mai strânse și a unei integrări economice mai profunde [4].

Agenda de Asociere 2017-2019 dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană are ca obiectiv principal promovarea reformelor economice, sociale și politice în Republica Moldova și consolidarea legăturilor politice și economice între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Mai exact, agenda vizează implementarea Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, care a intrat în vigoare în septembrie 2014. Punerea în aplicare a acestui acord vizează promovarea reformelor în domenii precum drepturile omului, justiția, libertatea de exprimare, lupta împotriva corupției și a fraudei, dezvoltarea economiei și a mediului de afaceri, precum și consolidarea relațiilor comerciale și investiționale între Uniunea Europeană și Republica Moldova.

În domeniul politicii fiscale, Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană are ca scop promovarea reformelor și modernizarea sistemului fiscal din Republica Moldova pentru a asigura conformitatea cu standardele și normele fiscale internaționale și europene, precum și pentru a îmbunătăți eficiența și transparența administrației fiscale.

Agenda de Asociere 2017-2019 dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană are mai multe obiective în ceea ce privește politica fiscală. Printre acestea se numără:

1. **Îmbunătățirea cooperării fiscale internaționale** – în acest sens, se urmărește îmbunătățirea eficienței și transparenței sistemului fiscal din Republica Moldova prin implementarea reformelor fiscale și îmbunătățirea capacității administrației fiscale în vederea obținerii veniturilor bugetare.

2. **Reducerea evaziunii fiscale** – o altă prioritate de politică fiscală din cadrul Agendei de asociere a fost combaterea fraudei și a evaziunii fiscale prin consolidarea capacității administrației fiscale de a monitoriza și de a investiga fraudă fiscală, cu un accent deosebit pe procedurile de rambursare a taxei pe valoarea adăugată (TVA).

3. **Stimularea investițiilor** – o altă prioritate de politică fiscală este stimularea investițiilor străine și a dezvoltării economice prin îmbunătățirea mediului de afaceri și simplificarea mecanismelor fiscale naționale care împiedică dezvoltarea investițiilor.

Prin urmare, aceste obiective pot fi realizate prin implementarea următoarelor măsuri/acțiuni, enumerate în Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019 și anume prevede:

a. Modificarea legislației fiscale privind eficientizarea procedurilor de administrare fiscală, pentru excluderea barierelor care împiedică facilitarea colectării impozitelor și taxelor;

b. Armonizarea legislației naționale (Codului fiscal al RM) aferent procedurilor de rambursare a taxei pe valoarea adăugată (TVA) cu legislația UE, conform Directiva 2006/112/EC și aferent majorării graduale a cotei accizelor pentru țigaretetele cu filtru, conform Directiva 2011/64/UE.

Astfel, realizarea acestor măsuri au fost prezentate în documentul „Informație privind progresele înregistrate în realizarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017-2019”.

Prin urmare, pentru Republica Moldova, procesul de armonizare a legislației naționale în materie de accize cu legislația UE a fost abordat prin Legea nr. 257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative. Ca urmare a acestei legi, se poate presupune că Republica Moldova și-a revizuit și actualizat legislația în conformitate cu cerințele UE în materie de accize.

2. Analiza veniturilor fiscale pe perioada aderării RM la UE

Republica Moldova este o țară mică, dar cu un potențial economic semnificativ, cu o economie în curs de dezvoltare și cu o populație care are nevoie de servicii publice și infrastructură de calitate.

Pentru a răspunde acestor nevoi, este important să se colecteze venituri fiscale suficiente și să fie alocate în mod eficient la buget.

Analiza veniturilor fiscale constituie o preocupare importantă în Republica Moldova, întrucât aceste venituri reprezintă una dintre cele mai importante surse de finanțare a cheltuielilor publice și a dezvoltării economice.

Prin urmare, această analiză ne poate ajuta să evaluăm performanța colectării taxelor și impozitelor, care poate fi utilizată pentru a dezvolta și implementa politici fiscale mai eficiente.

Prin intermediul analizei veniturilor fiscale, putem determina, de asemenea, care sectoare economice contribuie cel mai mult la veniturile fiscale și care sunt cele mai puțin dezvoltate, ceea ce poate fi folosit pentru a elabora politici fiscale și economice mai eficiente.

În plus, analiza veniturilor fiscale poate fi utilizată pentru a identifica riscurile și oportunitățile fiscale și pentru a elabora strategii fiscale.

Tabelul 1. Analiza veniturilor fiscale pentru perioada (2014-2021)

Tipul de prelevări fiscale	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Impozite pe venit	35630,8	5553,7	6544,1	7722,8	9338,7	9335,3	9288,6	11143,1
Impozitul pe bunurile imobiliare	342,4	359,3	403,5	306	327,8	343,2	357,2	493,1
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	8362,6	9273,1	10036,5	11864	13037,9	13635,7	14295,4	16223,8
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	2414,5	2854,6	3240,2	3648,4	4117,6	4768,2	4939,5	5615,2
Taxa pe valoarea adăugată	12852,0	13714,0	14563,6	16870,1	18615,6	20183,3	19770,1	25508,8
Accize	3428,1	3843,9	4564,4	5950	5683,3	6221,9	6468,8	7608,3
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1457,9	1328,3	1451,9	1591,1	1665,8	1798,4	1738,9	2253,0
PIB, milioane lei	111757	121851	36196	150,4	190,0	210100	206400	241900
Total venituri, mil lei	42446,8	43681,1	45953,9	53106,4	57995,9	62949,2	62650,0	77373,0

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor prezentate în Rapoartele de executare a bugetului public național pentru perioada 2014-2021 [7]

Există mai mulți factori care au contribuit la creșterea veniturilor fiscale ale Moldovei în perioada 2014-2021, dar unii dintre cei mai importanți sunt:

1. **Creșterea economică** – Economia Republicii Moldova a început să crească în această perioadă, în principal datorită exporturilor către UE și investițiilor străine. Această creștere economică a dus la o creștere a veniturilor fiscale, întrucât tot mai multe persoane și întreprinderi au început să câștige mai mulți bani;

2. **Reformele fiscale** – în perioada 2014-2021, Guvernul Republicii Moldova a implementat mai multe reforme fiscale, menite să simplifice și să îmbunătățească sistemul fiscal. Aceste reforme au inclus reducerea evaziunii fiscale și îmbunătățirea colectării veniturilor fiscale.

Printre principalele reforme care au condus la creșterea veniturilor fiscale în perioada 2018-2021, se enumeră:

1. Asigurarea echității și a unei redistribuiri echitabile a veniturilor (majorarea scutirilor personale și a tranșelor de venit, aplicarea unui accize suplimentare pentru autoturismele de lux, etc). Această măsură contribuie la reducerea inegalității sociale prin axarea mai mult pe impozitarea persoanelor cu venituri mai mari și prin acordarea mai multor scutiri fiscale și beneficii celor cu venituri mai mici;

2. Majorarea impozitului pe venitul persoanelor fizice cetățeni (reținere finală) din livrarea producției agricole către agenții economici, de la 3% la 5%. Aceasta duce la creșterea veniturilor bugetare, iar aceste venituri pot fi utilizate pentru a finanța cheltuielile publice, cum ar fi proiectele de infrastructură, programele de dezvoltare rurală sau pentru a îmbunătăți serviciile publice;

3. Introducerea cotei unice a impozitului pe venit pentru persoane fizice în mărime de 12%. Introducerea unei cote unice a impozitului pe venit va simplifica sistemul fiscal din Republica Moldova, făcându-l mai ușor de înțeles și de aplicat atât pentru contribuabili, cât și pentru autorități. O cotă unică ar putea, la rândul său, să facă Moldova mai atractivă pentru investitorii străini, care ar putea fi mai dispuși să investească într-un mediu fiscal stabil și previzibil;

4. Introducerea unui acciz suplimentar pentru autoturismele de lux în mărime de 2% din valoarea în vamă a autoturismului importat. Introducerea unui acciz suplimentar poate încuraja producția autohtonă de automobile și, astfel, poate promova economia locală;

5. Reducerea cotei TVA pentru sectorul HoReCa de la 20% la 15%. Sectorul HoReCa este unul dintre cele mai importante sectoare ale economiei Moldovei, contribuind la creșterea PIB-ului și la crearea de locuri de muncă. Reducerea cotei TVA poate stimula consumul și încuraja dezvoltarea afacerilor în acest sector, ceea ce poate duce la o creștere economică mai rapidă și la scăderea șomajului.

3. Strategia privind politica fiscală a Republicii Moldova în perioada de aderare la UE

În Republica Moldova, politica fiscală este o problemă importantă și unul dintre cele mai discutate subiecte de dezbatere publică. În ultimii ani, statul a implementat mai multe reforme fiscale în scopul îmbunătățirii colectării veniturilor fiscale, reducerii evaziunii fiscale și încurajării investițiilor.

În perioada de aderare, Republica Moldova a adoptat o strategie de politică fiscală care are drept scop asigurarea unei gestionări eficiente a finanțelor publice și asigurarea unei dezvoltări economice durabile și favorabile. Această strategie a fost adoptată în contextul negocierilor de aderare la UE și are ca obiectiv principal asigurarea convergenței fiscale cu standardele UE.

Obiectivele politicii fiscale:

Astfel, principalele obiective ale politicii fiscale propuse pentru anul 2023, sunt următoarele:

- a. revizuirea mecanismelor de calculare și achitare a impozitelor și taxelor pentru simplificarea și clarificarea cadrului legislativ și îmbunătățirea proceselor de raportare fiscală;
- b. continuarea armonizării legislației naționale la prevederile acquis-ul comunitar;
- c. îmbunătățirea administrării fiscale și vamale prin extinderea spectrului de instrumente disponibile pentru intervenție, în vederea diminuării economiei tenebre și reducerii interacțiunii dintre contribuabil și funcționarul fiscal;
- d. susținerea mediului de afaceri.

Pe termen mediu se preconizează o serie de măsuri de politică fiscală pe principalele tipuri de impozite, precum:

Accize

Ajustarea politicii fiscale pentru perioada fiscală 2023 în ceea ce privește accizele se realizează pe baza prevederilor DIRECTIVEI 2007/74/CE A CONSILIULUI din 20 decembrie 2007 privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată și de accize a bunurilor importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe.

Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 stabilește reguli privind scutirea de taxa pe valoare adăugată (TVA) și de accize pentru bunurile importate în Uniunea Europeană (UE) de către persoanele care călătoresc din țări terțe.

Conform directivei, persoanele care călătoresc din afara UE pot aduce cu ele bunuri pentru uz personal sau ca daruri, în anumite limite și condiții. Printre aceste bunuri se numără, de exemplu, produse alimentare, băuturi, parfumuri, îmbrăcăminte și încălțăminte, bijuterii, aparate electronice și electrocasnice, jucării și obiecte de artă și antichități [5].

Totodată, această directivă prevede că aceste bunuri sunt scutite de TVA și de accize, cu condiția ca acestea să fie destinate uzului personal al persoanei care le aduce sau să fie oferite drept cadou și să nu fie destinate unei utilizări comerciale sau altor utilizări comerciale. Există, de asemenea, limite cantitative pentru anumite categorii de bunuri, cum ar fi băuturile alcoolice și țigările.

Fiecare țară care dorește să adere la Uniunea Europeană trebuie să transpună această directivă în legislația națională.

Pentru anul 2023, se propune anularea scutirii de accize Alcoolul etilic nednaturat de la poziția tarifară 220710000, utilizat în industria parfumurilor și a produselor cosmetice.

[Anularea scutirii va condiționa dreptul agentului economic de trecere în cont a accizelor achitate la mărfurile supuse accizelor, utilizate în procesul de prelucrare și/sau de fabricare pentru obținerea altor mărfuri supuse accizelor, astfel impactul bugetar estimativ ar constitui aproximativ + 100 mln. lei.]

La fel se prevede anularea scutirii de acciză aferent mărfurilor de la pozițiile tarifare 280430000 (azot) și 280440000 (oxigen) produse pe teritoriul țării.

Prin urmare, implementarea acestei măsuri va înregistra o creștere la veniturile bugetului în mărime de 9,7 mil. lei.

De asemenea, se propune majorarea ratei accizei la alcoolul etilic cu 15% pentru anul 2023, conform datelor prezentate mai jos:

Tabelul 2. Evoluția cotelor accizelor pentru alcoolul etilic nedenaturat pentru perioada (2019-2023)

Poziția tarifară	Denumirea mărfurii	Unitatea de măsură	Cota accizelor					Ritm de creștere
			2019	2020	2021	2022	2023	
2207	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic volumic de minimum 80%; alcool etilic și alte distilate denaturate, cu orice titru alcoolic volumic	litru alcool absolut	99,36	104,33	109,55	115,02	132,27	15%
2208	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic volumic sub 80%; distilate, rachiuri, lichioruri și alte băuturi spirtoase	litru alcool absolut	99,36	104,33	109,55	115,02	132,27	15%

Sursa: *Elaborat de autor în baza datelor prezentate în Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor*
[6]

Prin urmare, implementarea acestei măsuri va înregistra o creștere la veniturile bugetului în mărime de 60,3 mil. lei

Majorarea ratei accizelor la alcool etilic cu 15% în Republica Moldova ar putea avea mai multe beneficii, printre care:

a. Odată cu creșterea accizei la alcoolul importat, producătorii locali de alcool pot avea oportunitatea de a-și extinde afacerile și de a produce mai mult. În acest mod, s-ar putea crea noi locuri de muncă în sectorul producției de alcool contribuind astfel la creșterea economiei locale.

O altă măsură de politică fiscală pentru anul 2023 este majorarea accizelor la produsele din tutun.

Conform prevederilor stipulate în Acordul de asociere UE-Moldova, ratele accizelor în Republica Moldova urmează a fi aliniate la cerințele minime prevăzute în Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat (adică un minim de 90 EUR/1000 de țigarete) până în 2025.

Conform prevederilor din Nota informativă la proiectul de Legea nr. 256/2022 privind modificarea unor acte normative creșterea accizelor la produsele din tutun se datorează următorilor factori:

1. Maximizarea veniturilor bugetare;
2. Reducerea treptată a consumului;
3. Angajamentele din Acordul de Asociere RM – UE (cota minimă 90 de euro în anul 2025).

În tabelul nr. 3 se prezintă cotele accizelor produsele din tutun pentru anul 2023:

Tabelul 3. Evoluția cotelor accizelor pentru produsele din tutun pentru anul 2023

Denumirea mărfurii	Unitatea de măsură	Cota accizelor		
		2021	2022	2023
Țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate) și trabucuri, care conțin tutun	1000 bucăți/ valoarea în lei	41%	41%, dar nu mai puțin de 959 lei	41%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei
Alte țigări de foi, trabucuri și țigarete conținând înlocuitori de tutun				
Țigari cu filtru	1000 bucăți/ valoarea în lei	621 lei+13%, dar nu mai puțin de 834 lei	715 lei+13%, dar nu mai puțin de 959 lei	893, 75 lei+13%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei
ovale cu lungimea de pînă la 70 mm	1000 bucăți/ valoarea în lei	621 lei+13%, dar nu mai puțin de 834 lei	715 lei+13%, dar nu mai puțin de 959 lei	893, 75 lei+13%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei
cu muștiuc, altele				
Tutun pentru fumat, alte tutunuri și înlocuitori de tutun, prelucrate; tutunuri „omogenizate” sau „reconstituite”; extracte și esențe de tutun	kilogram	157,80 lei	165,70 lei	174,00 lei
Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete	kilogram	1260 lei	1323 lei	1389 lei
Rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului	1000 bucăți	834 lei	959 lei	1198, 75 lei
Cartușe și rezerve pentru țigarete electronice; preparate destinate utilizării în cartușe și rezerve pentru țigarete electronice	litru	–	1957 lei	2446, 25 lei

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor prezentate în Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor [6]

Potrivit ratelor propuse pentru 2023, mărimea accizei va crește cu 25% pentru:

1. țigaretile cu filtru și fără filtru;
2. rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului;
3. țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate) și trabucuri, care conțin tutun;
4. alte țigări de foi, trabucuri și țigarete conținând înlocuitori de tutun.

Modificările operate prin majorarea cotei accizelor la produsele din tutun, vor contribui la creșterea veniturilor bugetare.

În acest fel, accizele mai mari pot duce la o creștere a prețului produselor din tutun, ceea ce poate descuraja consumul acestora. Un consum mai mic de tutun ar putea avea un impact pozitiv asupra sănătății populației, reducând incidența bolilor cardiovasculare, a cancerului și a altor boli.

În același timp, creșterea accizelor poate reduce numărul de țigări fumate, ceea ce poate reduce cantitatea de deșeuri toxice provenite din produsele din tutun. Reducerea consumului de tutun poate avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra calității aerului și a mediului.

În ceea ce privește veniturile fiscale, Republica Moldova a luat măsuri pentru a îmbunătăți colectarea veniturilor fiscale și pentru a combate evaziunea fiscală. De asemenea, impozitul pe venit a fost redus, în special pentru persoanele cu venituri mici și medii (ÎMM).

Impozitul pe venit

În ceea ce privește impozitul pe venit al persoanelor fizice, sa exclus necesitatea de determinare a creșterii sau pierderii de capital în cazul înstrăinării autoturismelor, care au fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani, cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic rare de colecție.

Această măsură poate stimula piața auto internă, reducând costurile pentru proprietarii de autovehicule care doresc să își vândă mașina și cumpărătorii care doresc să își achiziționeze un autovehicul. Acest lucru ar putea duce la o creștere a cererii pentru autoturisme și la o creștere a vânzărilor de autoturisme în Moldova.

O altă măsură aferent impozitului pe venit este revizuirea regimului de impozitare a veniturilor din dobânzi achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.

Această modificare se referă la creșterea ratei impozitului pe venit pentru dobânzile plătite persoanelor fizice rezidente de la 3% la 12%. Acest lucru ar însemna o creștere semnificativă a impozitului pe venit reținut la sursă de către bănci, asociații de economii și împrumut și emitenți de titluri de valoare corporative.

Scopul acestei modificări este de a asigura un regim de impozitare just și echitabil, asigurând că persoanele fizice rezidente care obțin venituri din dobânzi plătesc o cotă mai mare de impozit pe venit. Prin urmare, implementarea acestei măsuri va înregistra o creștere la veniturile bugetului în mărime de 233,5 mil. lei.

Susținerea mediului de afaceri.

Măsura presupune acordarea unei vacanțe fiscale pe perioada anilor 2023-2025, de la plata impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător pentru întreprinderile micro, mici sau mijlocii conform prevederilor Legii nr. 179/2016, până în momentul repartizării acestor venituri pentru plata dividendelor.

În acest mod, pentru o perioadă de 3 ani, se stabilește un impozit pe venit de „0%” din venitul impozabil nedistribuit sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, din profitul obținut în perioadele fiscale 2023-2025 inclusiv.

Obligația achitării impozitului pe venit în mărime de 12%, apare în momentul distribuirii dividendelor, și în același timp se va asigura reținerea și achitarea unui impozit de 6% din quantumul dividendelor repartizate.

În ceea ce privește impactul bugetar al măsurii propuse, acesta va fi (-1 200 milioane lei).

În consecință, neimpozitarea veniturilor nerepartizate sub formă de dividende poate duce la crearea unui deficit bugetar, deoarece aceste venituri reprezintă o sursă importantă de venituri fiscale pentru stat. În momentul în care aceste venituri nu sunt impozitate, statul pierde o parte din veniturile sale, ceea ce poate duce la o scădere a veniturilor bugetare.

Avantajul acestei măsuri ar putea crea un avantaj financiar pentru întreprinderile întreprinderile micro, mici sau mijlocii.

CONCLUZIE

În concluzie, strategia de politică fiscală adoptată de Republica Moldova în perioada de tranziție vizează asigurarea unei gestionări eficiente a finanțelor publice, promovarea dezvoltării economice durabile și incluzive și asigurarea convergenței fiscale cu standardele Uniunii Europene. Aceste măsuri au fost luate în contextul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană și sunt esențiale pentru a asigura procesul de aderare și pentru a sprijini dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova.

În ceea ce privește politica fiscală, Moldova trebuie să îndeplinească cerințele UE în ceea ce privește stabilizarea macroeconomică, creșterea economică, competitivitatea și sustenabilitatea fiscală.

În această direcție, Republica Moldova trebuie să implementeze o serie de reforme fiscale și bugetare, precum:

1. creșterea veniturilor fiscale prin îmbunătățirea administrării fiscale, combaterea evaziunii fiscale și reducerea nivelului scăzut de dezvoltare a economiei;
2. îmbunătățirea eficienței cheltuielilor publice: Guvernul Republicii Moldova trebuie să se asigure că cheltuielile publice sunt eficiente și că se concentrează asupra investițiilor care generează creștere economică și reducerea sărăciei;
3. reducerea deficitului bugetar prin creșterea veniturilor și reducerea cheltuielilor, astfel încât să poată îndeplini criteriile de stabilitate fiscală impuse de UE.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- [1] Bufan R., Castagnede B., Safta A., Mutașcu M., (2005), Tratat de drept fiscal. Partea generală Vol. I, Editura Lumina Lex București, P.309.
- [2] Planul de acțiuni UE-MOLDOVA al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 402/2005. Link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=116837&lang=ro
- [3] Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30 decembrie 2016.

[4] Aliniatul (5) din Recomandarea nr. 1/2017 A Consiliului de Asociere UE-REPUBLICA MOLDOVA din 4 august 2017.

[5] Capitolul I Obiect și Definiții la Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007.

[6] Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997.

[7] Rapoartele privind executarea bugetului de stat în perioada 2018-2021.

[8] Cadrul de cheltuieli pe termen mediu pe anii 2014-2022.

Coordonator științific: Corina BULGAC
conferențiar universitar, doctor în științe economice, Director ȘMEEB
Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, mun.Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: bulgac.corina@ase.md